

KUTSESTANDARD

Kutseõpetaja, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutseõpetaja, tase 7 kutsestandard on aluseks koolitusprogrammide koostamisele ning isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Kutseõpetaja, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Kutseõpetaja loob oma tegevusega tingimused ja suunab õppeprotsessi õppija tööks vajalike teadmiste ja oskuste omandamiseks. Ta toetab õppija isiksuse arengut ning kujundab tema valmisolekut elukestvaks õppeks. Kutseõpetaja lähtub oma töös õpetaja kutse-eetikast, enese arenguvajadustest ja oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmise vajadusest.

Kutseõpetaja, tase 7 annab edasi nii teoreetilisi teadmisi kui õpetab praktilisi tööoskusi. Koostöös ettevõtetega ja erialaliitudega arendab erialast väljaõpet õppeasutuses ning osaleb eriala arendamises väljaspool õppeasutust. Ta analüüsib, nõustab ja juhendab meetoodiliselt teisi kolleege ning kujundab kutseõppe mainet.

Kutseõpetaja kutsealal on ka kutseõpetaja, tase 5 ja kutseõpetaja, tase 6 kutsed.

5. taseme kutseõpetaja õpetab põhiliselt praktilisi töövõtteid, kujundades õpilastes tööharjumusi ja praktilisi tööoskusi.

6. taseme kutseõpetaja loob õppijale tingimused teadmiste, oskuste ja hoiakute arendamiseks õpetatavas valdkonnas. Koostöös ettevõtetega ja erialaliitudega arendab erialast väljaõpet õppeasutuses.

A.2 Tööosad

A.2.1 Õppeprotsessi planeerimine

2.1.1. Enda töö kavandamine õppeaastaks.

2.1.2. Õpetegevuse kavandamine.

2.1.3. Õppetunni ettevalmistamine.

A.2.2 Õpikeskkonna kujundamine

2.2.1. Õpikeskkonna loomine.

2.2.2. Grupiprotsesside suunamine.

2.2.3. Töötervishoiu ja tööohutuse nõuete järgimine.

A.2.3 Õppimise ja õppija arengu toetamine

2.3.1. Õppija arengu- ja õpivajaduste väljaselgitamine.

2.3.2. Õppijate teavitamine õppe eesmärkidest, oodatavatest õpiväljunditest, õppesisust ja hindamisest.

2.3.3. Õppijate arengu toetamine õpieesmärkide saavutamisel.

2.3.4. Õppimist ja õppija arengut toetav tagasiside ja hindamine.

2.3.5. Osapoolte teavitamine ja kaasamine.

A.2.4 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine

2.4.1. Õpetaja oma töö refleksioon, analüüsimine ja enesehindamine.

2.4.2. Arengumapi/portfoolio koostamine ja regulaarne täiendamine.

2.4.3. Eri- ja kutsealane enesearendamine.

2.4.4. Pedagoogilise kogemuse ja parema praktika jagamine.

A.2.5 Erialaõppe arendamine

- 2.5.1. Õppekava, sh rakenduskava koostamine ja arendamine.
- 2.5.2. Erialaste võistluste ja konkursside korraldamine ning õppija ettevalmistamine.
- 2.5.3. Õpivara koostamine, kohandamine ja uuendamine.
- 2.5.4. Metoodiliste materjalide koostamine ja uuendamine.
- 2.5.5. Osalemine erialastes koostööprojektides.
- 2.5.6. Kaasaegsete tehnoloogiate kasutusvõimaluste tutvustamine ja rakendamine erialaõppes.
- 2.5.7. Osalemine õppekavarühma, kooli arendustegevustes ja kvaliteeditagamise protsessis.
- 2.5.8. Osalemine erialastes võrgustikes.
- 2.5.9. Erialaste kompetentside täiendamine ja kaasajastamine.
- A.2.6 Kutseõppe maine kujundamine
- 2.6.1. Avalikkuse teavitamine oma eriala kutseõppe võimalustest, eriala ja kutsehariduse populariseerimine.
- 2.6.2. Organisatsiooni kultuuri kujundamine.
- A.2.7 Kolleegide toetamine
- 2.7.1. Õpetajakoolituse praktika juhendamine.
- 2.7.2. Kolleegide nõustamine ja koolitamine.
- 2.7.3. Kolleegide mentorlus.

Valitavad tööosad

- A.2.8 Praktika korraldamine
- 2.8.1. Praktika ettevalmistamine.
- 2.8.2. Praktika juhendamine.
- 2.8.3. Praktika hindamine.
- A.2.9 Juhtimine ja eestvedamine
- 2.9.1. Grupi või meeskonna juhtimine ja eestvedamine.
- 2.9.2. Tegevuste juhtimine.
- A.2.10 Täiskasvanute täienduskoolituse läbiviimine
- 2.10.1. Koolitusvajaduse selgitamine.
- 2.10.2. Koolituse planeerimine.
- 2.10.3. Täienduskoolituse läbiviimine.
- 2.10.4. Tagasiside analüüs.
- A.2.11 Hariduslike erivajadustega (HEV) õppija toetamine õppeprotsessis
- 2.11.1. Õppija erivajaduste märkamine.
- 2.11.2. HEV õppija erialaste võimete ja huvide väljaselgitamine.
- 2.11.3. HEV õppija individuaalse eripäraga arvestamine.
- 2.11.4. Õpikeskkonna kohandamine vastavalt HEV õppija vajadusele.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Kutseõpetaja töökeskkond sõltub õpetatavast erialast. Töö võib toimuda nii siseruumides kui välitingimustes. Siseruumides kehtivad üldised õpperuumidele esitatavad tervisekaitsenõuded. Töökodades, erialalaborites kehtivad erialaspetsiifilised ohutus- ning tervisekaitsenõuded. Välitingimustes töötades tuleb jälgida kehtivaid töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid, samuti on oluline õppijates keskkonnasäästlike põhimõtete kujundamine. Kutseõpetaja töö on vaheldusrikas ja väljakutseid pakkuv, nõuab head suhtlemisoskust. Töö on füüsiliselt ja vaimselt pingeline, nõuab majanduslikku mõtlemist ja ressursside säästlikku kasutamist. Töö kutseõpetajana eeldab head pingetaluvust ning võimet kontrollida oma emotsioone. Kutseõpetaja peab suutma käituda adekvaatselt probleem- ja kriisisituatsioonides.

A.4 Töövahendid

Kutseõpetaja kasutab oma töös erialaõppes vajalikke õppevahendeid (digivahendid, õppevara, töövahendid, tehnoloogilised vahendid jne), vastavalt vajadusele eririietust ja isikukaitsevahendeid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Kutseõpetaja töös on olulised ennastjuhtivus, koostöövõime, ettevõtlikkus, vastutustundlikkus, enesekindlus, loomingulisus, tolerantsus, empaatiavõime, ausus ja positiivsus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Üldjuhul on 7. taseme kutseõpetajal kõrgharidus õpetatavas valdkonnas, magistriskraad ja erialane töökogemus õpetatavas valdkonnas. Kui õpetataval erialal puudub kõrghariduse saamise võimalus, asendab seda kõrgharidus muus valdkonnas, kehtiv kutsetunnistus õpetatavas valdkonnas ja pikaajaline töökogemus kutseõpetajana.

Kutseõpetaja, tase 7 on pedagoogilise ettevalmistusega, mis on saadud tasemeõppes või täienduskoolitusel.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Kutseõpetaja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Kutseõpetaja, tase 7 kutse koosneb kaheteistkümnest kompetentsist. Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 – B 2.7 ja B.2.12 (läbiv kompetents) tõendamine. Lisaks on võimalik täiendavalt tõendada valitavaid kompetentse B.2.8 – B 2.11.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Õppeprotsessi planeerimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: - planeerib koostöös kolleegidega oma tegevused õppeaastaks, arvestades tööülesandeid ja organisatsiooni tööplaani/tegevuskava ning kaasates kolleege; teeb ettepanekuid organisatsiooni tööplaani täiendamiseks; - kavandab õppetegevust lähtuvalt õppekavast ja sellega seonduvatest dokumentidest, iseseisva töö, praktika ja teooria osakaalust; kaasates kolleege kohandab või koostab nõuetekohase rakenduskava, arvestades sihtrühma ja lõimingu aspekte; juhib õppekava arendusega seotud tööühma tegevusi; toetab kolleege õppetegevuse kavandamisel; tagab õppetegevuse läbiviimiseks vajalike õppematerjalide õigeaegse olemasolu; valib õppetööks asja- ja ajakohase õppevara, lähtudes õppekavast; planeerib õppekava õpiväljunditest lähtuva hindamise; - planeerib õppetunni, lähtudes õppekavast ja tunni ülesehituse loogikast; püstatab tunni eesmärgi lähtuvalt õppekava ja mooduli õpiväljunditest, arvestades võtmepädevusi ja eriala- ning üldõpingute lõimingu; valib õpiväljunditest, sihtrühmast ja lõimingu lähtuvalt õppemeetodid; valib tunni läbiviimiseks vajalikud meetodilised ning muud õppematerjalid; planeerib õpiväljunditest lähtuva hindamise; toetab kolleege õppetundide ettevalmistamisel. Hindamise meetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.	
B.2.2 Õpikeskkonna kujundamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: - kujundab õppimist ja õppija arengut soodustava vaimse, sotsiaalselt ja füüsiliselt turvalise õpikeskkonna vastavalt õpiväljunditele, arvestades õppija eripära; toetab kolleege õpikeskkonna loomisel; tegutseb ohu ja esmaabi vajaduse korral vastavalt organisatsioonis kehtestatud nõuetele; lahendab probleeme, kaasates vajadusel kolleege, spetsialiste ja lapsevanemaid; kujundab tehnoloogiarikka õpikeskkonna lähtuvalt õpiväljunditest ja kasutatavast meetodist, arvestades sihtrühma eripära; hoiab end kursis õpikeskkonna kujundamist toetavate võimalustega; kasutab innovaatilisi õpikeskkondi ning julgustab ja juhendab kolleege nende kasutamisel; teeb ettepanekuid õpikeskkonna parendamiseks/ uuendamiseks; - arvestab oma tegevuses grupi mõju iga liikme õpimotivatsioonile, õppimise tulemuslikkusele ja üldinimlike väärtuste ning hoiakute kujunemisele; toetab oma tegevuse ja isikliku eeskujuga väärtushoiakute kujunemist; suunab grupiprotsesse õppijate arengut soodustava keskkonna loomiseks, arvestades sihtrühma eripära; algatab ja juhib tegevusi gruppis, kasutades konfliktolukordi eneserefleksiooni käigus õppimise allikana; - järgib töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid; osaleb riskianalüüsi ja tööohutuse juhendite koostamisel. Hindamise meetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.	
B.2.3 Õppimise ja õppija arengu toetamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: selgitab välja õppija ja/või õppegrupi arenguvajadused, lähtudes õppija eripärast, kaasates õppijaid ja kolleege; selgitab välja õppija ja/või õppegrupi õpivajadused, arvestades varasemat õpi- ja töökogemust, sh üldoskusi,	

kaasates õppijaid ja kolleege; analüüsib saadud tulemusi õppetegevuse kavandamiseks; toetab õppija arengut läbi õpetaja ja õppija ühise arutelu ja refleksiooni;

2) teavitab õppijaid õppe eesmärkidest, oodatavatest õpiväljunditest, õppesisust ja hindamisest lähtuvalt õppekavast;

3) kogub ja analüüsib kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete meetoditega andmeid õppijate arengu ja motivatsiooni kohta; märkab õppija erisusi ja hariduslike erivajaduste korral koostab individuaalse õppekava koostöös õppija ja tugispetsialistidega; rakendab individuaalset õppekava lähtuvalt õppija vajadustest; viib läbi õppetunni, lähtudes rakenduskavast, kasutades õppija arengut toetavaid õppe- ja hindamismeetodeid, töövõtteid, materjale ja vahendeid; lõimib õppeprotsessis teoreetilist ja praktilist õpet ning üld- ja võtmepädevusi; motiveerib õppima, pakkudes õpitava erialaga seotud õppeülesandeid, arvestades varasemaid teadmisi ja oskusi ning luues eduelamuse igale õppijale; nõustab kolleege õppija arengu toetamisel;

4) selgitab õppijatele hindamise põhimõtteid lähtuvalt õppekorralduslikest dokumentidest ja rakenduskavast; annab õppijatele õpiväljundite saavutamise kohta motiveerivat ja arengut toetavat tagasisidet ja individuaalseid soovitusi kogu õppeprotsessi vältel, arvestades hindamiskriteeriume; kasutab hindamismeetodeid põhjendatult ja tagasidest lähtuvalt; hindab õppija õpiväljundite saavutamist, lähtudes väljundipõhise hindamise põhimõtetest ja kasutades aja- ja asjakohaseid hindamismeetodeid; analüüsib tagasisidest lähtuvalt hindamismeetodite ja -kriteeriumide asjakohasust õppija õpiväljundite saavutamisel; vajadusel täiendab rakenduskava koostöös kolleegidega; nõustab kolleege hindamismeetodite kasutamisel ja hindamiskriteeriumide sõnastamisel, arvestades õppekava eesmärke, õpiväljundeid ja õppijate eripära;

5) korraldab osapoolte õpieesmärkidest, õppe sisust, õppekorraldusest, hindamisest, huvitegevuse võimalustest, tugiteenustest, praktikakorraldusest jne informeerimiseks üritusi (nt lapsevanemate koosolek, kvisioon, koostööpartnerite ümarlaud); kaasab õppijaid jt osapooli õpitegevusse, tagasisidesse ja hindamisse, kasutades erinevaid meetodeid, on eestvedajaks; nõustab kolleege osapoolte kaasamiseks.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.

B.2.4 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) reflekteerib oma tööd, tuues välja õnnestumised ja arenguvajadused, kasutades erinevaid refleksioonimeetodeid; reflekteerib oma tööd regulaarselt koos õppijate, kolleegide, juhiga; analüüsib järjepidevalt oma tegevust, lähtuvalt õpetajale kehtestatud kompetentsusnõuetest ning toetudes refleksioonile ja tagasisidele; seab endale konkreetseid arengueesmärke, lähtudes enese arenguvajadustest; uurib erinevaid meetodeid (sh juhtumiuuring, tegevusuuring) kasutades õppe-kasvatustööga seotud probleeme;
- 2) koostab mitmekülgse digitaalse arengumapi õpetajatöö ning eri- ja kutsealase tegevuse ja arengu kohta; täiendab arengumappi regulaarselt; teeb arengumappi koondatud metoodilised materjalid ja uurimistöö tulemused kättesaadavaks kolleegidele;
- 3) hoiab end järjepidevalt kursis eri- ja kutseala arengutega ja parimate praktikatega, kasutades neid oma töös ja jagades neid kolleegidega; arendab oma erialaseid teadmisi nt tehes ettekandeid erialakonverentsidel, infopäevadel, avaldades artikleid, töötades läbi erialast kirjandust; arendab oma erialaseid kompetentse (sh stažeerib ettevõttes), lähtudes oma arenguvajadustest ja -eesmärkidest;
- 4) õpib kolleegide parimatest praktikatest; jagab ja arutab kolleegidega erialaseid ja õpetajatöö kogemusi; nõustab kolleege tööalaselt; koolitab kolleege, lähtudes nende koolitusvajadustest.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.

B.2.5 Erialaoõppe arendamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) juhib õppekava koostamise töörühma koolis, arvestades sihtrühma ja eriala arengut ning kaasates kolleege, tööandjate esindajaid jt sotsiaalseid partnereid; nõustab ja toetab kolleege regulaarselt ja eesmärgipäraselt õppekava rakenduskavade koostamisel;
- 2) korraldab erialaseid võistlusi ja konkursse; valmistab ette õppija riiklikul või rahvusvahelisel tasandil võistlustel osalemiseks, lähtudes võistlusjuhendist ja õppija eripärasest;
- 3) koostab uut õpivara, toetudes eriala arengule, tehnoloogia uuendustele ja kaasaja pedagoogilisele teadmusele, kasutades sobivaid haridustehnoloogilisi vahendeid ja võimalusi; kasutab digiõppeks sobivaid keskkondi ja õppemeetodeid; jagab õpivara kolleegidega;

- 4) koostab ja uuendab metoodilisi materjale/juhendeid, arvestades eriala arengut ja haridussuundumusi ning tuginedes parimatele praktikatele; jagab praktilisi kogemusi, kasutades erinevaid meetodeid (nt lahtiste tundide andmine, võrgustikes tutvustamine);
- 5) algatab erialaseid projekte või arendustegevusi, lähtudes eriala arendusvajadustest; loob projekti- või arendusmeeskonna ning juhib selle tööd; toetab meeskonnasisest ja -välist koostööd; vastutab projekti tulemuslikkuse ja tegevuste eest;
- 6) valib tehnoloogiaid erialaõppes kasutamiseks ning analüüsib nende kasutamise vajalikkust; kasutab erialaõppes kaasaegseid ja/või innovaatilisi tehnoloogiaid; julgustab ja nõustab kolleege nende kasutamisel; arendab erialaõppe tehnoloogiaid ja juurutab neid erialaõppes;
- 7) kavandab ja juhib õppekavarühma arendamise ja/või kvaliteedijuhtimise protsessi (nt sisehindamine, akrediteerimine) lähtuvalt kooli arengukava eesmärkidest ja tegevuskavast; teeb ettepanekuid koolikorralduslike dokumentide aja- ja asjakohastamiseks ning uuendusteks organisatsioonis;
- 8) osaleb erialastes võrgustikes lähtuvalt õppekavarühma arengueesmärkidest; arendab erialaõpet, andes sisendit ja tagasisidet koostöövõrgustikes; jagab erialavõrgustikest saadud informatsiooni kolleegidega;
- 9) hoiab end järjepidevalt kursis uusimate eri- ja kutseala arengutega, arvestades eri- / kutsealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikatega ning jagab neid kolleegidega; nõustab kolleege parimate praktikate kasutamisel; arendab oma erialaseid kompetentse.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio/arengumapp, intervjuu.

B.2.6 Kutseõppe maine kujundamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) avalikkuse teavitamiseks korraldab regulaarselt eriala ja kutseõpet tutvustavaid üritusi (kutsevõistlused, õpitoad, seminarid, infopäevad jne) organisatsioonis ja väljaspool seda; propageerib kutseõpet erinevaid infokanaleid kasutades; avaldab kirjutisi või ettekandeid eriala ning kutseõppe teemadel;
- 2) osaleb organisatsiooni kultuuri kujundamise protsessis, kandes organisatsiooni väärtusi ja andes neid edasi õppijatele ning koostööpartneritele; pakub lahendusi organisatsiooni kultuuri arendamiseks ning teeb konstruktiivseid ettepanekuid; innustab traditsioonide järgimist kooliperes.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.

B.2.7 Kolleegide toetamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) juhendab õpetajakoolituse pedagoogilist praktikat lähtuvalt praktika eesmärgist ja praktikandi vajadustest;
- 2) nõustab kolleege lähtuvalt vajadusest; kavandab ja viib läbi täienduskoolitusi kolleegidele lähtuvalt kooli arengueesmärkidest ja koolitusplaanist;
- 3) toetab juhendatavat kolleegi kooli ja õpetajatööga kohanemisel lähtuvalt tema arenguvajadustest; hindab juhendatava kolleegi erialase ja pedagoogilise täienduskoolituse vajadust ning teeb asjakohaseid ettepanekuid täienduskoolituseks otsesele juhile; analüüsib ja hindab kolleegi tööalast tegevust, annab kolleegile toetavat tagasisidet.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Kutse taotlemisel on lisaks võimalik täiendavalt tõendada valitavaid kompetentse B.2.8 – B.2.11.

B.2.8 Praktika korraldamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) koostab õppekavarühma praktikakorralduse kava; osaleb praktikakoha sobivuse hindamisel; teavitab praktikakohti eelseisvast praktikast, praktika eesmärkidest, õpiväljunditest ja hindamisest; nõustab kolleege praktika ettevalmistamisel; korraldab koostööseminare, kaasates kõiki osapooli;
- 2) analüüsib praktika õpiväljundite saavutamist ja hindamiskriteeriumite, -meetodite sobivust praktika hindamisel, vajadusel algatab õppekava muudatusi; analüüsib ja hindab praktikakorraldust, koostab selle kohta aruande ning algatab muudatusi praktikakorralduses.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.

B.2.9 Juhtimine ja eestvedamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) seab eesmärgid lähtuvalt visioonist ja loob sellest tulenevalt meeskonna; juhib meeskonda või töögruppi eesmärgipäraselt; motiveerib ja innustab meeskonnakaaslast või töögrupi liikmeid, kaasab kolleege; delegeerib ja jagab meeskonnaliikmetele tööülesandeid otstarbekalt ning annab selgeid juhiseid; langetab asjakohaseid otsuseid, võtab vastutuse otsuste, tegevuste ja tulemuste eest; annab asjakohast tagasisidet; võtab vastutuse enda ja meeskonna eest; 2) algatab ja käivitab tegevused lähtuvalt eesmärkidest; planeerib ja leiab ressursid tegevuste läbiviimiseks; jälgib tegevuste läbiviimist, vajadusel kavandab muudatusi; analüüsib ja hindab tegevusi ning tulemusi, annab tagasisidet; korraldab probleemide lahendamise.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.	
B.2.10 Täiskasvanute täienduskoolituse läbiviimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) selgitab välja täienduskoolitusel osalejate koolitusvajadused, lähtudes õppijate/grupi eripärast, arvestades varasemat õpi- ja töökogemust, sh üldoskusi, kaasates õppijaid ja kolleege; analüüsib koolitusvajadusi täienduskoolituse kavandamiseks; 2) koostab täienduskoolituse kava, arvestades õppijate eripära ja kaasates kolleege; kavandab täienduskoolituse lähtuvalt koolituskavast ja õppijate eripärast, valides täienduskoolituse läbiviimiseks asja- ja ajakohased õppematerjalid ning tagades nende õigeaegse olemasolu ja kavandades koolituskavast lähtuvalt õpikeskkonna ning õppe- ja hindamismeetodid; analüüsib, kohandab ja parendab koostöös kolleegidega koolituskava, arvestades sihtrühma vajadusi; toetab kolleege õppetegevuse kavandamisel; 3) viib täienduskoolituse läbi, lähtudes kavandatust ning õpi- või töökeskkonna eripärast, ohutusnõuetest ja õppijate/sihtrühma eripärast; juhib õppeprotsessi, tehes sellesse vastavalt õppijate edasijõudmisele vajalikke muudatusi; jälgib grupiprotsesside kujunemist ja rakendab mitmekesiseid võtteid õppimist toetava koostööõhkkonna loomiseks, sh konflikti ennetavaid- ja konstruktiivse lahendamise võtteid; pakub õppijatele tuge õpioskuste omandamisel, juhendades iseseisvat õppimist; analüüsib täienduskoolituse läbiviimise protsessi ning sellest tulenevalt teeb ettepanekuid täienduskoolituse parendamiseks; nõustab ja koolitab kolleege täienduskoolituse läbiviimisel; 4) kogub tagasisidet õppijatelt, kaaskoolitajatelt ja teistelt sidusgruppide liikmetelt, valides selleks sobivaimad meetodid, juhindudes tagasiside kogumise ja andmise teoreetilistest alustest, meetodikatest ja headest tavadest; tagasisidest lähtuvalt teeb muudatusi oma koolituste läbiviimise protsessis; analüüsib koolitustegevust ja täienduskoolituse tulemuslikkust enda professionaalse arengu toetamiseks, edasise tegevuse planeerimiseks ning koolitustegevuse arendamiseks.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.	
B.2.11 Hariduslike erivajadustega õppija toetamine õppeprotsessis	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) märkab õppija hariduslikku erivajadust ning algatab koostöö tugispetsialistidega/kolleegidega; 2) hindab HEV õppija erilist õpivajadust, erialaseid võimeid ja huvisid koostöös tugispetsialistide ja kolleegidega; planeerib õppetegevust, lähtudes HEV õppija eripärast; nõustab kolleege HEV õppija erialaste võimete ja huvide väljaselgitamiseks ning juhendab õppetegevuse planeerimisel; 3) toetab HEV õppija toimetulekut õppeprotsessis tervikuna (lõimimine, õpiprotsessi kui terviku struktureerimine õppija jaoks); kohandab õppekava, arvestades HEV õppija individuaalset eripära; kohandab õppematerjali; valib ja kasutab erinevaid meetodeid, lähtudes õppija erivajadustest, nõustab kolleege; annab HEV õppijale jt osapooltele tagasisidet õppija arengu kohta; nõustab kolleege ja praktikante HEV õppija toetamisel; toetab HEV õppijat ja osaleb tema ülemineku protsessis kutseõppest tööellu; teeb koostööd osapooltega (sh nõustamine) HEV õppija arengu toetamiseks; 4) informeerib vajadusest teha muudatusi või kohandusi õpikeskkonnas vastavalt õppija erivajadusele; kohandab õpikeskkonda vastavalt võimalustele või teeb otsesele juhile ettepaneku õpikeskkonna kohandamiseks lähtuvalt HEV õppija vajadustest; nõustab kolleege õpikeskkonna HEV õppija vajadustele vastavaks kohandamisel.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, arengumapp, intervjuu.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.12 Kutseõpetaja kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) juhindub oma töös õpetaja kutse-eetikast; toetab oma tegevuse kaudu kutse-eetika ja õpetaja ameti laiemat teadvustamist ning väärtustamist ühiskonnas; järgib ühiskonna väärtusi ja norme erinevates keskkondades, kujundades oma eeskujuga õppijate väärtusi; 2) kasutab oma töös korrektset õpetamiskeelt kõnes ja kirjas ning väljendab ennast arusaadavalt; kasutab ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 1 "Keelte oskustasemetes kirjeldused"); valdab eesti keelt vastavalt keeleseaduse nõuetele; 3) märkab, tunnustab, innustab õppijat, lapsevanemat või kolleegi; motiveerib ja innustab teisi; 4) hindab end ennastjuhtiva õppijana, määratledes enda õpistrateegiaid, õpiprotsessi, -vajadusi ja -võimalusi ning enda tugevaid ja nõrku külgi elukestva õppijana; arendab ennast eesmärgipäraselt; 5) suheldes näitab üles austust ja hoolivust; seab inimesed esikohale, töötab tõhusalt üksikisikutega ja meeskonnas; aktsepteerib inimeste erinevusi ning arvestab neid koostöö tegemisel, väärtustab koostööd kui lisaväärtuse tootjat; 6) loob positiivse suhtluskeskkonna ja käitub vastavalt headele suhtlemistavadele; suhtleb edukalt erinevate tasandite ja sihtgruppide inimestega, loob koostööks vajalikke suhtevõrgustikke; kujundab õppijate kommunikatsiooni-/ suhtlemisoskusi; analüüsib ja arendab oma suhtlemisoskusi, teeb konstruktiivset kriitikat ja on sellele avatud; 7) vahendab oma töös Eesti ja Euroopa kultuuripärandit ja -saavutusi, arvestades erinevate regioonide kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ja vajadust seda säilitada ning loomingulise eneseväljendamise olulisust igapäevaelus; 8) tegutseb teadliku ja vastutustundliku kodanikuna, toetades ühiskonna demokraatlikku arengut; 9) tunneb oma tugevaid ja nõrku külgi ning teostab ennast neid arvestades; töötab oma võimete kohaselt; 10) järgib säästva arengu põhimõtteid ja käitub keskkonnasäästlikult; vahendab jätkusuutlikkuse ja keskkonnateadlikkuse põhimõtteid; 11) kasutab oma töös matemaatilisi termineid, mõisteid, mõttemudeleid, sh loogikat ja ruumilist mõtlemist ning esitusviise, sh graafikuid, valemeid, skeeme; kasutab õppe-eesmärkide saavutamiseks sobivaid tehnoloogiaid ja tehnoloogilisi vahendeid; 12) on orienteeritud tulemustele ja isiklike tööeesmärkide saavutamisele; otsib võimalusi enesearendamiseks ja karjääris edasiliikumiseks; märkab probleeme ja neis peituvaid võimalusi; reageerib paindlikult muutustele ja võtab arukaid riske; kasutab ära arengu- ja koolitusvõimalused; 13) kasutab sobivaid IKT- vahendeid ja võimalusi, kujundades õpikeskkonda ja viies läbi õpitegevusi; kasutab e-õppeks sobivaid keskkondi ja õppemeetodeid; kasutab kaasaegseid IKT-põhiseid suhtlusvahendeid; hindab ja arendab oma haridustehnoloogilisi pädevusi vastavalt organisatsiooni International Society for Technology in Education (ISTE) õpetajate haridustehnoloogiliste pädevustele (http://www.e-ope.ee/images/50001035/ISTE%20NETS.T.pdf); 14) järgib kutseharidust ja õpetatavat eriala reguleerivaid õigusakte. Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-03092014-03/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Küllli All, HTM Täiskasvanuhariduse osakond Riina Mürsepp, Pärnumaa Kutsehariduskeskus Kaie Piiskop, SA Innove õppekavakeskus Liivi Raudsepp, Tartu Kutsehariduskeskus Sirje Rekkor, Tallinna Ülikool Varje Tipp, Pärnumaa Kutsehariduskeskus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	16

5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	03.09.2014
6. Kutsestandard kehtib kuni	16.04.2019
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2320 Kutseõpetajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Vocational teacher, level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	